

HALDEN KOMMUNE
Miljø og landbruk

Nyhetsbrev fra landbrukskontoret mai 2026

Markvandring i Halden onsdag 3. juni – hold av datoen – vi søker et gårdsbruk med fangvekster på Idd-siden!

Landbrukskontoret i samarbeid med Halden Bondelag og Norsk Landbruksrådgiving arrangerer markvandring onsdag 3. juni fra klokken 17.00-21.00.

Årets tema blir jordhelse, dyrking av fangvekster og driftsmetoden Karbon Agro. Fra Norsk Landbruksrådgiving kommer Else Villadsen.

Sted er foreløpig ikke fastsatt, men fortrinnsvis blir samlingen på Idd-siden. Dersom du skal så fangvekster i år og har mulighet til å ta imot hyggelige kollegaer på tunet, så ta gjerne kontakt med landbrukskontoret eller Halden Bondelag.

Utgått høstkorn og tilskudd ved produksjonssvikt

Både Felleskjøpet og faglaga har vært tydelig på at det må dyrkes mer hvete og mindre bygg, men overvintringa av høsthvete har vært dårlig mange steder, og vi er kjent med at en del høstkorn er gått ut i vinter i vår region. De normalt beste høstkornområdene nær kysten har hatt dårligst overvintring, og i Østfold har det vært dårligere jo lenger sør man kommer.

Vi minner om at produksjonssvikt som følge av dårlig overvintring i høstkorn, ikke gir rett på tilskudd ved produksjonssvikt. Dette er en kjent risiko ved å dyrke høstkorn, som bonden har valgt å ta. I ordningen om tilskudd ved produksjonssvikt er det dessuten en tapsbegrensningsplikt. I tilfeller med utgått høstkorn, er det en forventning om at bonden sår om arealet for å begrense tapet.

Bemanning på landbrukskontoret

Bjørnar Strøm Hågensen har tatt over stafettpinnen etter Harald Nøding Østvik, og er nå konstituert fagleder. Harald vil jobbe fulltid med skog, mens Bjørnar fortsatt vil ha ansvaret for viltforvaltning og saker etter jord- og konsesjonsloven i tillegg til faglederrollen. Andreas Lunder er landbruksrådgiver og svarer på alle typiske landbrukshenvendelser. I tillegg jobber Vibeke Julsrud 40 % som landbruksrådgiver. Kontaktinfo finner man nederst i nyhetsbrevet.

Tilbud til nye og uerfarne skogeiere i alle aldre: NYSKOGEIER.NO

Skogselskapet arrangerer gratis skogkvelder tilpasset dem som har lite erfaring med skogbruk – enten man er helt fersk skogeier, har hatt skog en stund og ønsker mer kunnskap, eller planlegger å overta skog i framtiden. Se kommende arrangementer utover våren og til høsten, blant annet skogkvelder med fokus på foryngelse og ungskogpleie. Del gjerne videre i aktuelle kanaler.

Fugleinfluensa - Sykdommen finnes blant ville fugler langs hele kysten, og kan smitte til tamme fugler. Godt smittevern er viktig for alle som har tamme fugler - både kommersielt eller som hobby.

Kommuner har ansvar for å organisere innsamling av døde ville fugler i situasjoner der det vurderes som nødvendig. I områder med utbrudd av fugleinfluensa kan også andre ville dyr bli smittet og dø. Det er aktuelt å samle inn disse i tillegg til ville fugler. Kommuner som samler inn og destruerer døde ville dyr er ansvarlig for at dette skjer på riktig måte, og for at personer som samler inn er godt beskyttet mot smitte.

[Her finner man spørsmål og svar om fugleinfluensa](#)

[Veterinærinstituttet har oversikt over hvor det er påvist smitte hos villfugl.](#)

Klimarådgivning - mal for klimatiltaksplan

Klimarådgivningen skal resultere i en klimatiltaksplan for jordbruksforetaket, som rådgiver og bonde har utarbeidet i fellesskap. Landbruksdirektoratets mal for tiltaksplan inneholder obligatoriske felter som må være utfylt om jordbruksforetaket senere skal søke tilskudd til klimarådgiving. Ny mal inneholder tiltakskategorier som det skal rapporteres på når man søker tilskudd.

Regionale miljøtilskudd 2026

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har publisert [nytt informasjonsmaterieill for søknadsomgangen 2026](#). Her kan man orientere seg om ordninger, foreløpige tilskuddssatser og endringer i regelverk.

Statsforvalteren
i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Veileder for regionale miljøtilskudd 2026

for jordbruket i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Søknadsfrist: 15. oktober

Oppdatert mars 2026
Med forbehold om endringer som følge av jordbruksavtalen

Nye regler for lagring og bruk av gjødsel 2025 – 2027 (gjødselbrukforskriften)

Fram til 2027 gjelder i hovedsak samme spredefrister og fosforgrenser som tidligere. Dette betyr at næringen og forvaltningen har fått knapp tid til å tilpasse seg den nye forskriften.

Fra 1. januar 2026 tredde nye krav for gjødselplanlegging i funksjon, og for 2026 blir det krav om å føre gjødseljournal.

Jordprøver tatt før forskriften trådte i kraft er i utgangspunktet gyldige. Det er fortsatt krav om at jordprøvene ikke kan være eldre enn 8 år. Men dersom man skal gjødsle og dokumentere etter balanseprinsippet kan jordprøvene ikke være eldre enn 4 år, og 4 år gjelder også dersom man til poteter eller grønnsaker skal gjødsle utover de fastsatte fosfornormene.

Det viktigste tiltaket hver enkelt bonde kan gjøre på kort sikt er å sørge for jord i god hevd. Den beste investeringen er å kalke opp jorda til optimale kalkverdier. pH er en viktig parameter for plantenes evne til å ta opp fosfor.

Å dokumentere avlingen på hvert enkelt skifte er også et viktig tiltak når vi nå skal berede grunnen for en ny forskrift. Uansett hvilken fosfor-tilnærming en velger vil avlingsregistrering være svært viktig for å optimalisere drifta.

Den nye forskriften vil også bety økt behov for spredeareal. Vi oppfordrer alle til å bruke tiden frem til 2027 godt, og lage en strategi sammen med sin rådgiver.

[Her finnes informasjon på Landbruksdirektoratet sine sider](#)

Klimarådgiving - mal for klimatiltaksplan

Klimarådgivingen skal resultere i en klimatiltaksplan for jordbruksforetaket, som rådgiver og bonde har utarbeidet i fellesskap. Landbruksdirektoratets mal for tiltaksplan inneholder obligatoriske felter som må være utfylt om jordbruksforetaket senere skal søke tilskudd til klimarådgiving. Ny mal inneholder tiltakskategorier som det skal rapporteres på når man søker tilskudd.

Søknad om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)

Les [tiltaksstrategien for SMIL-midler for kommunen](#) for mer informasjon om hva slags prosjekter det er mulig å søke tilskudd til. Søknadsfrist for SMIL-midler er løpende så lenge vi har midler.

Halden kommune har for 2026 ca. 1,8 millioner kroner til disposisjon til gode SMIL-tiltak, og det er fortsatt noe ledige midler.

[Søk om SMIL-tilskudd!](#)

Søknad om tilskudd til drenering

For 2026 er det bevilget 151 millioner kroner til tilskudd til drenering nasjonalt. Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er tildelt 48 millioner kroner av disse. Den tildelte tilskuddsrammen dekker mindre enn halvparten av kommunenes innmeldte behov for 2026.

Halden kommune har mottatt 1,6 millioner kroner for 2026. Selv om vi har mange søknader på vent fra 2025 tar vi mot dreneringssøknader. Vi håper på at vi kan få en ekstra tildeling. For dreneringssøknader er det løpende behandling. Vi ber derfor om at søknadene er grundig utfylt med grøftkart og god beskrivelse av arbeidet og at arealet som omfattes av dreneringa ikke overskrider 100 dekar. Dette for å kunne tildele midler til flere prosjekter.

[Søk om dreneringstilskudd!](#)

Tilskudd til sikring av bekkekanter faller innenfor SMIL-ordningen.

Iddebekkenene

Iddebekkenene er et av de fineste gjenværende større bekkesystem i jordbrukslandskapet i Oslofjordfylkene. Det er laget en forvaltningsplan for Iddebekkenene. Hovedmålsetningen er å sørge for at det verdifulle bekkelandskapet på Iddesletta skjøttes forsvarlig, med særlig vekt på biologiske mangfold, landskapsestetikk og kulturminner. I tillegg er forvaltningsplanen et verktøy i kommunal saksbehandling, slik at dette verdifulle bekkesystemet forblir så intakt som mulig.

[Revidert forvaltningsplan fra 2025 kan du lese her](#)

Utdeling av gratis trær til grunneiere i Østfold

Vannområdene i Østfold har fått tilskudd fra Miljødirektoratet til å kjøpe inn trær som kan deles ut til grunneiere som vil plante trær langs vassdrag. Samtidig er det mulig å få SMIL-tilskudd til utplantingsjobben.

Flere steder kan det være nyttig å se både skjøtsel og nyplanting i sammenheng. Når trær langs elvekanten blir for store og gamle, er det fare for at de velter ut og bidrar til mer erosjonsskader. Vi tenker det vil være fornuftig å både fjerne trær som skaper problemer og å plante nye trær som kan bidra til å binde elvekanten, helst over flere eiendommer.

Floghavre

Landbrukskontoret har mottatt nytt uttrekk fra Mattilsynet over eiendommer i Halden kommune som registrert med floghavre. Det er driftsansvarlig for landbrukseiendommen som skal sørge for årlig floghavrekontroll på all dyrka mark med unntak av flerårig eng.

Ved kjennskap til (eller mistanke om) floghavre, skal du melde fra til kommunen. Meldingen skal følges av en planteprøve og registreringskjema ved funn av floghavre. [Mattilsynet](#) sine nettsider har fylldig informasjon om kontroll og meldeplikt, forebyggende tiltak, bekjemping og offentlig kontroll for å komme ut av floghavrerregisteret. Ta kontakt med landbrukskontoret om du er usikker på status for floghavre på din eiendom.

Jordleieavtale

Skal du leie ut jordbruksarealet eller er det på tide å fornye avtalen?

[Jordloven](#) stiller krav om at jordbruksareal skal drives. Driveplikten kan oppfylles enten ved at eieren driver arealet selv, eller ved at arealet leies bort. Om arealet leies bort stiller

bestemmelsen krav til innholdet i leieavtalen. Avtalen må ha en varighet på minst 10 år, uten at grunneier har mulighet til å si den opp. Avtalen må også føre til driftsmessig gode løsninger, og den må være skriftlig. Lenger leieperiode enn 10 år krever konsesjonsbehandling. Inngåelse av ny 10 års avtale etter utløpet av den første er ikke konsesjonspliktig. Kopi av jordleieavtalen sendes til kommunen.

[Finn forslag til jordleieavtale hos kommunen.](#)

Innovasjon Norge

Skal du investere i din landbrukseiendom for å effektivisere driften eller øke produksjonen? Kanskje du må foreta mindre investeringer i forbindelse med generasjonsskifte?

Det kan gis tilskudd til investeringer i driftsbygninger, fôrlager og andre produksjons- eller lagerbygg for korn, potet, frukt og bær, samt tilhørende produksjonsutstyr av varig karakter og faste installasjoner til vanningsanlegg.

Du kan lese mer om [prioriteringer for landbruksmidler 2026](#) på Innovasjon Norge sine nettsider.

Nytt elektronisk skjema ved søking om nydyrking

Landbruksdirektoratet har utarbeida et digitalt skjema når det skal søkes om nydyrking. Ved søking om nydyrking, skal du registrere og legge ved de samme vedleggene som tidligere. [Se mer hva som trengs i søknad om nydyrking.](#)

Skal du nydyrke? [Søk om nydyrking hos Landbruksdirektoratet.](#)
[Les forskrift om nydyrking hos Lovdata.](#)

Viltforvaltning

Viltvakt

Kommunens viltvaktnummer er 969 43 044. Dette nummeret brukes ved observasjon av skadet, sykt eller dødt vilt. Ved påkjørsel av vilt, ring politiet på 02800. Politiet varsler deretter viltvakt.

Bever i Halden

Om beveren blir tallrik kan grunneieren vurdere jakt og fangst, og jakttiden er 1. oktober er til 30. april.

Fjerning av beverdemning er forbudt, uten først å ha skaffet seg en tillatelse fra kommunen. Fjerning av beverdemning, og/eller uttak av bever utenom jakttiden, kan tillates hvis skaden er eller kan bli av vesentlig økonomisk betydning. Skadeforebygging må forsøkes først. Kommunens mulighet til å tillate skadefelling er gitt i naturmangfoldloven § 18 fjerde ledd hvor det står:

«Kommunen kan gi tillatelse til uttak av hjortevilt og bever for å avverge skade etter § 18 første ledd bokstav b, samt til å fjerne beverbolig eller dam for å hindre vesentlig skade ved oversvømmelse. Kommunens vedtak kan påklages til statsforvalteren.»

Bestemmelsen viser til § 18 første ledd bokstav b, som sier at skadefelling kan tillates for å beskytte skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom.

Norsk institutt for naturforskning har laget dette faktaarket om bever:

[Faktaark bever - NINA 2 2005](#)

Villsvin i Halden

Jegere som sender inn fullstendige prøvesett fra villsvin felt under jakt i Norge, kan få godtgjørelse. Innsender får også gratis undersøkelse av slaktet for trikiner. Prøvesett kan du hente på landbrukskontoret i Storgata 7, men husk å gjøre en avtale med viltforvalter da resepsjonen er stengt. Godtgjørelsen er på 3000 kroner for hanndyr og 5000 kroner for sugge. Det er i tillegg innført en ordning hvor grunneiere kan få godtgjørelse på 4000 kroner pr. felte villsvin på sin eiendom.

Mattilsynet har innført nye krav for å få godtgjøring. Alle jegere må registrere fellingssted med stedsangivelse i Hjorteviltregisteret ved å angi i kart, koordinater, eller min-posisjon-knappen. Informasjon om grunneiers navn og kontaktinformasjon må være med i søknadsskjemaet. I tillegg skal man legge til bilde(r) med funnsted og geolokasjon.

[Les mer om godtgjøringsordningen her.](#)

Hvem gjør hva på landbrukskontoret

Harald Nøding Østvik	Fagleder, skogbruk, nydyrking og jordlovsaker	951 43 054	Harald.noding.ostvik@halden.kommune.no
Bjørnar Strøm-Hågensen	Jakt og viltforvaltning, konsesjon- og delingssaker, naturmangfold	477 92 340	bjornar.strom.hagensen@halden.kommune.no
Kari Elisabeth Schjerpen	Tilskuddsordninger i jordbruket, Innovasjon Norge, friluftsliv og naturmangfold	476 93 270	Kari.schjerpen@halden.kommune.no
Andreas Lunder	Tilskuddsordninger i jordbruket, friluftsliv og naturmangfold	920 42 754	andreas.lunder@halden.kommune.no

Nyttige maler og lenker

 Vil du å låne bor til jordprøvetaking? Landbrukskontoret har bor til utlån og esker, så ta kontakt!

 Har du alt av lovpålagt kompetansekrav og bevis som trengs for å handtere alt utstyr du bruker? [Se alle nyttige og lovpålagte kurs NLR arrangerer!](#)

 Handtering av plantevernmidler og journalføring: [Last ned mal plantevernjournal og les mer om sikre handtering av plantevern hos NLR.](#)

 Driveplikt og jordleieavtaler: [Les mer og finn mal for jordleieavtale hos kommunen.](#)

 Pollinatorvennlighet på eiendommen: [Les mer om hvordan du unngår spredning av fremmede arter fra hagen din og hvilke tiltak du kan gjøre for å ha en insektsvennlig hage.](#)

 Viktige frister og søknadsskjemaer: [Se oversikt over frister til viktige ordninger hos Landbruksdirektoratet.](#)

Aktuelle arrangementer:

- Slik fører du gjødselplan med Skifteplan mobil – kurs i regi av NLR – 11. eller 13. mai. [Les mer her](#)
- Inspirasjonsturer om lokalmat og næringsutvikling i landbruket – 26. mai – 26. September. [Les mer her.](#)
- Formidlingskonferansen SKOG 10.-11. Juni – for skog- og treinteresserte på Vitenparken i Ås. [Les mer her](#)
- Permakulturfestival på Bøensætre 30. Juli – 2. august. [Les mer her.](#)
- Markvandring i regi av Halden Bondelag, Halden kommune og Norsk Landbruksrådgiving onsdag 3. juni fra klokken 17.00-21.00. Sted ikke fastsatt.

Tidligere nyhetsbrev

Finner du på [kommunens nettside.](#)